

بِسْمِهِ تَعَالَى

توقيع شريف امام زمان (حجل الله تعالى فرجه الشرييف) به شيخ مفید (رحمه الله)

ذُكْرِ كِتَابٍ وَرَدَ مِنَ النَّاحِيَةِ الْمُقَدَّسَةِ حَرَسَهَا اللَّهُ وَ رَعَاهَا فِي أَيَّامٍ بَقِيَتْ مِنْ صَفَرِ سَنَةِ عَشَرَةَ وَ أَرْبَعِمَائِةٍ عَلَى الشَّيْخِ الْمُفِيدِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ النُّعْمَانِ قَدَسَ اللَّهُ رُوْحَهُ وَ نُورَ ضَرِيْحَهُ ذَكَرَ مُوصِلُهُ أَنَّهُ يَخْمِلُهُ مِنْ نَاحِيَةِ مُتَّصِلَةٍ بِالْحِجَازِ - نُسْخَتُهُ لِلأَخْ

السَّدِيدِ وَ الْوَلِيِّ الرَّشِيدِ الشَّيْخِ الْمُفِيدِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ النُّعْمَانِ أَدَمَ اللَّهُ إِغْزَازَهُ مِنْ مُسْتَوْدِعِ الْعَهْدِ الْمَأْخُوذِ عَلَى الْعِبَادِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

أَمَّا بَعْدُ سَلَامٌ عَلَيْكَ أَيَّهَا الْوَلِيِّ الْمُخْلِصُ فِي الدِّينِ الْمَخْصُوصُ فِينَا بِالْيَقِينِ فَإِنَّا نَحْمَدُ إِلَيْكَ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ نَسَأْلُهُ الصَّلَاةَ عَلَى سَيِّدِنَا وَ مَوْلَانَا وَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ نُغْلِمُكَ أَدَمَ اللَّهُ تَوْفِيقَكَ لِنُصْرَةِ الْحَقِّ وَ أَجْزَلَ مَثُوبَتَكَ عَلَى نُطْقِكَ عَنَّا بِالصَّدْقِ أَنَّهُ قَدْ أَذْنَ لَنَا فِي تَشْرِيفِكَ بِالْمُكَلَّبَةِ وَ تَكْلِيفِكَ مَا تُؤْدِيهِ عَنَّا إِلَى مَوَالِيْنَا قِبَلَكَ أَعْزَزُهُمُ اللَّهُ بِطَاعَتِهِ وَ كَفَاهُمُ الْمِهْمَ بِرِعَايَتِهِ لَهُمْ وَ حِرَاسَتِهِ فَقْفُ أَيْدَكَ اللَّهُ بِعَوْنَهُ عَلَى أَعْدَاءِهِ الْمَارِقِينَ مِنْ دِينِهِ عَلَى مَا أَذْكُرْهُ وَ اعْمَلْ فِي تَأْدِيَتِهِ إِلَى مَنْ تَشْكُنْ إِلَيْهِ بِمَا نَرَسْمَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ نَحْنُ وَ إِنْ كُنَّا نَأْيِنَ بِمَكَانِنَا التَّابِيِ عنْ مَسَاكِنِ الظَّالِمِينَ حَسَبَ الَّذِي أَرَانَا اللَّهُ تَعَالَى لَنَا مِنَ الصَّلَاحِ وَ لِشِيعَتِنَا الْمُؤْمِنِينَ فِي ذَلِكَ مَا دَامَتْ دُولَةُ الدُّنْيَا لِلْفَاسِقِينَ فَإِنَّا نُحِيطُ عِلْمًا بِأَنْبَابِكُمْ وَ لَا يَعْزِبُ عَنَّا شَيْءٌ مِنْ أَخْبَارِكُمْ - وَ مَغْرِفَتَنَا بِالذُّلُّ الَّذِي أَصَابَكُمْ مُذْ جَنَاحَ كَثِيرٍ مِنْكُمْ إِلَى مَا كَانَ السَّلَفُ الصَّالِحُ عَنْهُ شَاسِعاً وَ نَبَذُوا الْعَهْدَ الْمَأْخُوذَ وَ رَاءَ ظُهُورِهِمْ كَانُوهُمْ

لَا يَعْلَمُونَ إِنَّا غَيْرُ مُهَمِّلِينَ لِمُرَاعَاتِكُمْ وَ لَا نَاسِينَ لِذِكْرِكُمْ وَ لَوْ لَا ذَلِكَ لَتَرَأَ بِكُمْ
اللَّذَّاءُ وَ اضطَلَمَكُمُ الْأَغْدَاءُ فَاتَّقُوا اللَّهَ جَلَّ جَلَلُهُ وَ ظَاهِرُونَا عَلَى اتِّيَاشِكُمْ مِنْ
فِتْنَةٍ قَدْ أَنَافَتْ عَلَيْكُمْ يَهْلِكُ فِيهَا مَنْ حَمَّ أَجْلُهُ وَ يُخْمَى عَنْهَا مَنْ أَذْرَكَ أَمْلَهُ وَ هِيَ
أَمَارَةٌ لِأَزْوَافِ حَرَكَتِنَا وَ مُبَاشِتِكُمْ بِأَمْرِنَا وَ نَهَيْنَا وَ اللَّهُ مُتِيمٌ نُورُهُ ... وَ لَوْ كَرِهَ
الْمُشْرِكُونَ اعْتَصَمُوا بِالْتَّقْيَةِ مِنْ شَبَّ نَارِ الْجَاهِلِيَّةِ يُحَشِّشُهَا عَصَبُ أُمُوَيَّةٍ يَهُولُ بِهَا فِرْقَةٌ
مَهْدِيَّةً أَنَا زَعِيمٌ بِنَجَادَةٍ مَنْ لَمْ يَرْمِ فِيهَا الْمَوَاطِنَ وَ سَلَكَ فِي الطَّاغِنِ مِنْهَا السُّبُلَ الْمَرْضِيَّةَ إِذَا
حَلَّ جُمَادَى الْأُولَى مِنْ سَنَتِكُمْ هَذِهِ فَاعْتَبِرُوا بِمَا يَحْدُثُ فِيهِ وَ اسْتَيْقِظُوا مِنْ رَقْدَتِكُمْ لِمَا
يَكُونُ فِي الدِّيَارِ يَلِيهِ سَتَظْهَرُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةُ جَلِيلَةٍ - وَ مِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهَا بِالسَّوِيَّةِ وَ
يَحْدُثُ فِي أَرْضِ الْمَشْرِقِ مَا يَحْزُنُ وَ يَقْلُقُ وَ يَغْلِبُ مِنْ بَعْدِ عَلَى الْعِرَاقِ طَوَافُ
الإِسْلَامِ مُرَاقٌ تَضِيقُ بِسُوءِ فِعَالِهِمْ عَلَى أَهْلِهِ الْأَرْزَاقِ فَمَمْ تَنْفَرُجُ الْفَمَةُ مِنْ بَعْدِ بِيَوْارِ طَاغُوتٍ
مِنَ الْأَشْرَارِ ثُمَّ يَسْتَرُ [يُسْرُ بِهَلَاكِهِ] الْمُتَقْوَنَ الْأَخْيَارُ وَ يَتَفَقُ لِمَرِيدِي الْحَجَّ مِنَ الْآفَاقِ مَا
يُوْمَلُونَهُ مِنْهُ عَلَى تَوْفِيرِ عَلَيْهِ مِنْهُمْ وَ اقْفَاقِ وَ لَنَا فِي تَسْيِيرِ حَجَّهُمْ عَلَى الْإِخْتِيَارِ مِنْهُمْ وَ
الْوِفَاقِ شَأْنٌ يَظْهَرُ عَلَى نِظَامٍ وَ اتِّسَاقٍ فَلَيَعْمَلُ كُلُّ امْرِيٍّ مِنْكُمْ بِمَا يَقْرُبُ بِهِ مِنْ مَحَبَّتِنَا وَ
يَتَجَنَّبُ مَا يُدْنِيهِ مِنْ كَرَاهَتِنَا وَ سَخَطِنَا فَإِنَّ أَمْرَنَا بَعْتَهُ فُجَاءَهُ حِينَ لَا تَنْفَعُهُ تَوْبَةُ وَ لَا يُنْجِيهُ
مِنْ عِقَابِنَا نَدَمٌ عَلَى حَوْبَةٍ وَ اللَّهُ يُلْهِمُكُمُ الرُّشْدَ وَ يُلْطِفُ لَكُمْ فِي التَّوْفِيقِ بِرَحْمَتِهِ نُسْخَةٌ
الْتَّوْقِيعِ بِالْيَدِ الْغَلِيَّا عَلَى صَاحِبِهَا السَّلَامُ هَذَا كِتَابُنَا إِلَيْكَ أَيُّهَا الْأَخْ الْوَلِيُّ وَ الْمُخْلِصُ فِي وُدُّنَا
الصَّفِيُّ وَ النَّاصِرُ لَنَا الْوَفِيُّ حَرَسَكَ اللَّهُ بِعِينِهِ الَّتِي لَا تَنَامُ فَاخْتَفِظُ بِهِ وَ لَا تُظْهِرْ عَلَى خَطْنَا

الَّذِي سَطَرَنَاهُ بِمَا لَهُ ضَمَنَاهُ أَحَدًا وَ أَدْ مَا فِيهِ إِلَى مَنْ تَسْكُنُ إِلَيْهِ وَ أَوْصِ جَمَاعَتَهُمْ بِالْعَمَلِ
عَلَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ

منبع: طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج، ۲ جلد، نشر مرتضی، مشهد - ایران، اول، ۱۴۰۳ هـ ق
ج ۲، ص: ۴۹۵

ترجمه توقيع شریف

نامه‌ای در اوخر ماه صفر سال ۴۱۰ (هجری) از ناحیه مقدسه امام زمان علیه السلام به شیخ مفید محمد بن نعمان- قدس الله روحه- رسید، حامل نامه گفته است که آن را از ناحیه‌ای متصل به حجاز آورده، و مضمون توقيع این است:

این نامه‌ای است به برادر با ایمان و دوست رشید أبو عبد الله محمد بن محمد بن نعمان: شیخ مفید- ادام الله اعزازه- که از جمله پیمانهایی است که به ودیعت نهاده شده و از بندگان خدا اخذ گردیده است.

بسم الله الرحمن الرحيم

سلام بر تو ای دوست مخلص در دین که در اعتقاد به ما با علم و یقین امتیاز داری. ما شکر وجود تو را به پیشگاه خداوندی که جز او خدائی نیست برد و از ذات بی‌زوالش مسئلت می‌نمائیم که رحمت پیاپی خود را بر آقا و مولی و پیغمبر ما محمد و اولاد طاهرین او فرو فرستد، و به تو- که پروردگار توفیقات را برای یاری حق مستدام بدارد و پاداش تو را با سخنانی که از جانب ما می‌گوئی با صداقت افزون گرداند- اعلام می‌دارم که: به ما اجازه داده شده که تو را به شرافت مکاتبه مفتخر سازیم و موظف بداریم که آنچه به تو می‌نویسیم به دوستان ما که نزد تو می‌باشند برسانی.

خداؤند تمامی ایشان را به طاعت خود عزیز بدارد و با حفظ و عنایات خود مشکلات آنان را برطرف فرماید.

خداوند تو را به امداد خود بر دشمنانش که از دین او بیرون رفته‌اند، پیروز گرداند و در رسانیدن به کسانی که اطمینان به آنان داری به طرزی که إن شاء اللّه می‌نویسم عمل کن. هر چند ما در جایی منزل کرده‌ایم، که از محل سکونت ستمگران دور است و این هم بعلتی است که خداوند صلاح ما و شیعیان با ایمان ما را تا زمانی که دولت دنیا از آن فاسقان می‌باشد در این دیده است،

ولی در عین حال از اخبار و اوضاع شما کاملاً آگاهیم و چیزی از آن بر ما پوشیده نمی‌ماند. ما از لغزش‌هایی که از برخی شیعیان سر می‌زنند از وقتی که بسیاری از آنان میل به بعضی از کارهای ناشایسته‌ای نموده‌اند که نیکان گذشته از آنان احتراز می‌نمودند و پیمانی که از آنان برای توجّه به خداوند و دوری از زشتی‌ها گرفته شده و آن را پشت سر انداخته‌اند اطّلاع داریم، گویا آنان نمی‌دانند که ما در رعایت حال شما کوتاهی نمی‌کنیم و یاد شما را از خاطر نبرده‌ایم، و اگر جز این بود از هر سو گرفتاری به شما رو می‌آورد و دشمنانتان، شما را از میان می‌بردند، تقوا پیشه سازید و به ما اعتماد کنید و چاره این فتنه و امتحان را که به شما رو آورده است از ما بخواهید. (امتحانی که هر کس مرگش رسیده باشد، در آن نابود می‌گردد و آن کس که به آرزوی خود رسیده باشد از ورطه آن به سلامت می‌رود.) آن فتنه و امتحان علامت حرکت ما و امتیاز شما در برابر اطاعت و نافرمانی ما است، خداوند هم نور خود را کامل می‌گردد هر چند مشرکان نخواهند.

با تدقیق خود را از دشمنان نگاهدارید و از افروختن آتش جاھلیت پرهیز کنید.

کسانی که در این فتنه بجاهای پنهان؛ پناه نبرده و در سرزنش آن، راه پسندیده گرفته‌اند. چون ماه جمادی الاولی سال جاری فرا رسید، شما باید از آنچه در آن ماه روی می‌دهد، عبرت بگیرید، و از آنچه بعد از آن واقع می‌شود، از خواب غفلت بیدار شوید.

عن قریب علامت آشکاری از آسمان برای شما پدید می‌آید و نظیر آن در زمین نیز ظاهر می‌گردد که مردم را اندوهگین می‌کند و بوحشت می‌اندازد. آنگاه مردمی که از اسلام

خارج شده‌اند بر عراق مسلط می‌گردند و به واسطه سوء اعمال آنان اهل عراق دچار ضيق معیشت می‌شوند، سپس این رنج و زحمت با مرگ یکی از اشرار از میان می‌رود؛ و از مردن او پرهیزگاران خیر اندیش خشنود می‌گردند، و مردمی که از اطراف عالم آرزوی حجّ بیت الله دارند، به آرزوی خود می‌رسند و به حجّ می‌روند.

هر مردی از شما باید به آنچه که بوسیله دوستی ما به آن تقرّب می‌جست عمل کند. و از آنچه مقام او را پست می‌گرداند و خوش آیند ما نیست اجتناب نماید زیرا خداوند بطور ناگهانی انسان را برانگیخته می‌کند؛ آنهم در وقتی که توبه سودی بحال او ندارد و پشیمانی او را از کیفر ما نجات نمی‌دهد، خداوند تو را به رشد و کمال الهام بخشد و با لطف خود به رحمت واسعه‌اش توفیق دهد!.

نسخه توقیع به دست خطّ مبارکش که بر آن سلام باد! این نامه‌ای است از ما به تو؛ ای برادر و ای ولی، و ای مخلص در محبت ما، و ای پاک و یاور وفادار - خداوند با دیده‌ای که خواب ندارد تو را حراست فرماید - پس آن را خوب نگاهدار، و بر خطّی که مرقوم داشتیم بدان چه تعهد نمودیم اظهار مدار و نشان کسی مده، و مفاد آن را به کسی رسان که نزد او آرام می‌گیری، و جماعت ایشان را سفارش کن که به خواست خدا بدان عمل کنند، و صلوات خدا بر محمد و آل پاکش باد.

منبع: احتجاج - ترجمه جعفری، نویسنده: بهزاد جعفری، موضوع: کلام - مناظره، تعداد جلد: ۲، ناشر: اسلامیه، مکان چاپ: تهران، سال چاپ: ۱۳۸۱ ش، نوبت چاپ: اول، ج ۲، صص ۶۴۹-۶۵۳ (نرم افزار گنجینه روایات نور)